

اداره مخصوصه

درسعادته باب عالی جاده سنده

محل اداره :

مستطابق

اخطار :

سلکمه موافق آثار جدید مع المنوریه
قبول اولنور
درج ایلمه بن آثار اعاده اولنور

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیاتدن و سیاسیاتدن وبالخاصه کړک سیاسي وکړک اجتماعي و مدني احوال و شئون اسلامیه دن
بحث ایدر وهفته ده بر دفعه نشر اولنور.

صاحب و مؤسسی :

ابوالعلا زین العابدین — ح. اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

درسعادته پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

سنه لکی	القی آیلنی	غروش
۸۰	۴۰	»
۸۰	۴۰	»

ولایاتده
ممالک اجنبیه ده

عدد : ۵۱

۱۰ شعبان ۳۲۷ پنجشنبه ۱۳ اغستوس ۳۲۵

ایکنجی جلد

مفتريارك قلبلرده شهامتدن، همتدن اثر براقیه حق، روح غیرتسم قاتل کبی تأثیر ایدجک بریغین حدیثلر اویدوره رق صاحب شریعتہ نسبت جنایتندہ بولمسی ایشی بوسبوتون چیغیرندن چیقاردی .

واقما صحیحی باطلدن آیرمق ایچون قیام ایدن ارباب حق یوق دکل ایدی . لکن بونلرک دائره ارشادی عوام ناسی احاطه ایده میوردی . خصوصیلہ تعلیمده یاکلیش بریول طوتولدقندن ، دینک پیغمبر طرفندن اصحابی طرفندن تبلیغ اولنان اصول حقیقیسنه عمومی ارشاد مسئله - سنده تقصیر ایدلیه باشلادقندن صوکره طوغرو سوزلرک آراتق تأثیری اولیوردی . بناءً علیه دینک اصول قویمی وجهله تعلیمی محدود یرلرده محدود انسانلره منحصر ایدی .

ظن ایدرم که مسلمانلرک توقفنه دها طوغروسی رجعتنه باشلوجه سبب بودر . اوت چکدیکمز فلاکتار هپ بونک یوزندن کلیور . شو قدر وار که دینه عارض اولان بوکبی عارضه لر کشف بر پرده یرینی طوتقله برابر عقائد صحیحہ اسلامیه ایلہ بونلرک آره سنده رتدافع دائمی موجوددر . حق ایلہ باطلک آره سنده کی نزاع ایسه خستلق ایلہ بنیه بیننده کی مدافعه یه بکزر . برده مادام که دین حق ایلک صبغه الهیدر . مادام که اونک ضیای مبینی بوقدر بولو طلرک آلتندن زمان زمان ظاهر اولمقددر ، شبهه یوقدر که کونک برنده بوسبوتون میدانہ چیقهرق اولانجه فضیله تجلی ایده جکدر .

مصر مفتیسی مرحوم شیخ محمد عبده

مترجمی: محمد عاکف

قرآن جلیل العنوان علم هیأتک کشفیات اخیرہ سیله ترقیات آتیہ بشریه یی احتوا ایدر

بودفه انظار عامه یه وضع ایتک ایستدیکم مطالعه پک مهمدر . مقصدم عرض معلومات دکل علمای اعلام وهما شناسان امته یکی بر باب مناقشه کشادیلہ وقوعبوله جق اقوال ومحاکمه لرندن هم جنس وهم نوعک استفاده ایتسمیدر . زیرا حقیقت تلاحق مطالعات ایلہ تظاهر ایدر . بر فکر نه قدر سلیم اولور ایسه اولسون دیکرینک نظر - یه سندن مظاهرت کورمک ایستر . افکار بشریه نک تعالیمی ، بشریتک تکاملی بوصورتله تجلی ایتمکدهدر . مسلك وانتسابم حسیله بر جوق زماندنبری آفتاب افق عرفان اولان قرآن جلیل الشانک آیات جلیله سی آره سنده اجرام سماویه وسکانه دائر بر حکم الهی بولمق وآنکله هیأت شناسان عصرک استکشافات اخیرہ سندن استحصال ایده بیلدیکم بضاعه می تأیید ایتک هوسی فکرمی اشغال ایدر طوروردی . بوکون سورہ جلیله شورانک آیات حکمت بیناتندن اولان استعید بالله «ومن آیاته خلق السموات والارض وما بث فیهما من دابة وهو علی جمعم اذا یشاء قدیر» آیه کریمه سی قوه فکریه می اشراق ایتدی

الفاظ ومعانی عالیه سی قارشیسینده درین بر تحیره طاتلی براستغراقه طالدم . مکرراً اوقودم اوقودقچه ذوق هیبتدن مترکب بر حس ایلہ متحسس اولیوردم . خلاصه شو — یر ایلہ کوکلر واورالرده نشر بیوردینی حیواناتک خلق وایجادلری جناب حق قدرت وصنعت حکیمانه سنه دلالت ایدن آیات ربانیه دندر . جناب قادره مطلق حضرتلری مشیت الهیه سی تملق ایده جکی زمانده بوخلوقاتک جمعه قادردر — مال ومعنای افهام بیوریوردی . برنشئه روح افزا ایلہ دوشوندم « فیهما » ضمیرنه سموات وارضدن باشقه مرجع یوق « دابه » کله سنک مطلقاً حیوان معناسنه اولدیغنی (والله خلق کل دابة من ماء) آیه جلیله سی تصریح ایدیور . دینک که کشفیات اخیرہ وجهله کره ارض کبی بعض اجرام سماویه ده خلقت وطبیعتلریله متناسب حیوانات ایلہ مسکون بولندیغنی قرآن کریم ایلہ تأید ایدیور دیدم . دها زیاده تعمیق فکر ایتدم . کوردم که آیت جلیله یالکزر برض اجرامک مسکون اولدیغنی افهاملده قالمایور . جزء اخیری اولان « وهو علی جمعم اذا یشاء قدیر » منطوققچه سکان سما ایلہ سکان ارض آره سنده آتیا برواسطه مواصلت ویاخباره کشف ایدیلہ جکفی وبواسطه ایلہ زمین وآسمان سکنه سنک حقیقه ویا حکماً اجتماع ایده جکلرینی ده بیان بیوریور . اوزمان نشئه وحیرتم تضاعف ایتدی . بیضاوی مرحومک تفسیرینه مراجعت ایتدم . مرحوم مشار الیه فن جلیل تفسیرده باند اقتداریلہ برابر آیه جلیله مذکورده مقیاس تفسیری لزومی نسبتنده توسیع ایتهمش زیرا « دابه » کله سی مسییک اسمنی سببه اطلاق قیاندن اوله رق « حی » ایلہ تفسیر ایدیور بونکله سکان سماک ملائکه یه منحصر بولندیغنه اشراب ایتک ایسته یور . حقیقتک اراده - سنه مانع برقرینه بولمادقچه لفظک مجازه حل ایدلمسی قبول ایدیلر توجیهلردن اولمادیغندن حقیقتدن صرفی ایچون برقرینه تحریسی خصوص - سنده اعمال فکر ایتدم . اوزمانکی علم هیأت نظریه سنجه اجرامک مسکون اولمادیغنی فکر وذهابی قرینه مانعه اولمق اوزره وارد خاطر اولدیسده قطعت حاصل ایتین نظریه لر الفاظ قرآنی یی حقیقتلرندن صرف ایده جک قوتی حائز اوله مایه جنی ملاحظه سی بنی برقرینه دیکر تحریسنه سوق ایتدی . حالبوکه باشقه قرینه یوق . خصوصیلہ حیات حیوانات ایلہ دابه کله سنک معنای تضمینیسی اولان مشی وحركت آره سنده کی سبیت مسبیت ع قوسی ایجه بحث کوتورر . زیرا دیب حیوانات حیاندن دکل اراده اختیاریه وسوق طبیعتدن متسببدر دینلره کوره حیات ، سبب امید وبلکه ابعدا قالیر . تفسیر مذکور ی تعقیب ایتدم . بر ایکنجی توجیهده مصادف نظرم اولدی . بونده دابه لفظی حقیقه یعنی علی الاطلاق حیواناته صرف ایدلمش فقط حیوا - ناک منحصراً کره ارضده بولندیغنی نظریه سی بقا ایتک ایچون « فیهما » ضمیر تثنیه سنده تمحل واختیار تکلف ایدیلور . مفسر مرحوم لفظ مذکور ی حقیقه حمل ایتدکن صکره کویا کنایسنه شو — ربع مسکونده حیوانات موجود ایسه ده سوده ایلہ برشی یوقدر ناصیل اولیورده « فیهما » ده کی تثنیه ضمیریلہ برابر دابه

دکزل

— ایلک بهارده —

بوتون برقیش دیدیمکدن یورولمشدر دکر آرتق
بهارک ابتداسنده اوخیرچینلق موقدره
بولور اعصابی ساری چین پیدریله دورغونلق
بو حال برسکونتیاب اولان آنار حدتدر.

بوتون برقیش او تخریب ایتدیکی دامان ساحلدن
اوپن امواجی رقتله معافیت دیلر کویا
قیشین قورقونج، قودورمش داغلری اخطار ایدن دریا
بوغوب نحو ایتدیکی اجساد ایچون شیمدی او قور شبون.

ساهدن بیرتیلیر ظلمت، ایدر برمائیلک خنده
وصانکه غایتی فردوس اولان بر راه تابنده
آچار دریایه برسیاله رحمت دوشوب آیدن.

کوزه لاکار بزم ابخارمزدن فیض آلیر هر آن
اوپرکن دامن خاکی اساطیری فشافشدر
کوپوکلردن وه نوزلر، بیک کوزه لاکار ظهور ایلر.

— یازده —

کونشک جرمی رأسه گلشده
دوکیور شعله لر صیجاق، سس سز
ینه یالیزیلی برجینلکده
اویویور صانکه مائی کوزلی دکر.

اوجوشور آسمانه تیره شهرک
برهیولا وکولکه، هاله، خیال
کبی بحرك تجراتی . . . بو حال
یم خوابیده نك همان سونه جک

صانیلان محضر نفساریدر.
کیجه، افقک کوموشلی پرده لری
آچیلوب یارلیل اولان اوپری

کوله رک جو آسمانه کلیر .
او وقت دامن بیاضی آنک
اوپولیر بوسه سیله دالغه لرک .

— صوک بهارده —

سرین سرین اسپور شیمدی باد افکلردن
سماده پک یارماز برچوجق لقاسی کبی
زمان زمان متغیر، زمان زمان عصی.
سینر دکزلره یاغورله صانکه حزن خزان.

لفظندن معنای حقیقی قصد ایتک صحیح اولیور — سؤال ایراد
ایدیلورمشده آکا جواباً [برنده موجود اولان حیوانات فی الجملة
ایکیسند موجود یعنی ایکیسند موجود کییدر] دهرک ضمیر تشبیه
ایچون مساع لفظی کوستریور . و بوتملحل ایل « دابه » لفظندن هم
معنای حقیقی قصدایدیلیر هم ده اجرام سماویه نك حیوانات ایل مسکون
اولمی لازمکلمز دیمک ایسته بور .

اکلادمکه بوایکنجی توجیه ده اجرامک مسکون اولمادیفی تصویرینه
ابتنا ایتمش بر توجیه ضعیفدر. ذاتاً مفسر مشارالیهده ایکنجی درجه ده
ذکر ایتمکه بونک ضمه اشارت بیوریورلر. زیرا برشیده موجود
بر ماده و یابر حالک ایکی شیده موجود کبی اولمی اوایکی شیک حکماً
بر اولمیله مشروطدر. مثلاً آیاقلرمزه کیدیکمز مستلر ایکی دانه
ایسه ده بر انسان ایچون ایکیسند بولنسی عین درجه ده لازم اولدیغه
وبرینک استعمالدن سقوطی دیکرینی ده اسقاط ایده جکنه بناءً مستلرک
ایکیسی بر مست حکمنده در بونلرک بر دانه سی بیرتیلسه مست صاحبی
« مستم قوبدی » دیه بیله جکی کبی « مستلم قوبدی » جمله سنی ده
سویله بهیلیر . برنده موجود اولان بیرتیقل ایکیسند موجود
کییدر . حالبوکه سموات ایل ارض بویله دکلدرد . بونکچون اجرام
سماویه حیواناتدن خالی اولقله برابر [وماث فیها من دابه] یعنی
یر ایل کولکره یا بیلان حیوانات تعیر ایدیلهمز .

ارضده موجود اولان حیواناتک سماده موجود کبی اولمی
سماده موجود کوا کبک ارضده دخی موجود کبی اولمی قدر قبولدن
اوزا قدر . بونکچون ذاتاً نظر مفسرده دخی ضعیف اولان توجیه
ثانی مذکورده آیت جلیله نك ایلک تجلیسند بخش ایتدیکی ذوق
ونشده دن بنی جویره مدی بتون روح و وجدانله واهیت مخصوصه
ایل نظم جلیل مذکورک جزء اخیری اولان [وهو علی جمهم اذا
یشاء، قدیر] آیتی نظر شهود و مظالمه مه آلام .

« علی جمهم » ضمیرینک سموات و ارضه رجوعندن زیاده
[خلق کل دابه من ماء ففهم من یشی] نظم جلیله نك کی « منهم » ضمیری
کبی « دابه » به رجوعی ، « اذا » ایل « ان » اذات شرطلری آرسنده
علمای کرامک بیان بیوردقلری فرق ؛ یعنی « ان » کله سنه مدخول
اولان جمله مضمونک محتمل الوقوع ، « اذا » به مدخول اولان مضمونک
قطعی الوقوع بر امر مستقبل ایدوکی ، انکشاف و تجلی ایتدی. او وقت
قرآن جلیل الشانک علم هیأت متخصصلرینک استکشافات اخیره سی
وجه ایل بعض اجرامک مسکون اولدیغنی بوندن باشقه بنی بشرک
سنایع بدیهه و تصرفات خارقه نماسنده کی وسعت و اقتدار ، حال
حاضری درجه سنده قلمایوب قدرت کامله صمدانیه آتیا بنی بشر ایل
سکان سما ارسنده برواسطه مواصله و یاخبره ایجاد بیورمق صورتیله
نسخه کبرای حقیقتنده سرائر کائناتی جامع اولان انسانک حال
حاضرندن زیاده ترقی و تعالی ایده جکنی احتوا ایلدیکنه قناعت کامله
حاصل ایتدم . فاعتبروا یا اولی الابصار .

« سلائیکن » اسکوبلی حافظ، فرید